श्री देव्याः कवचम् (चण्डी कवचम्)

Devi Kavacham (Chandi Kavacham)

Source: Sanskrit Wikisource — Devyah Kavacham, revision 310223 (CC BY-SA 4.0). Also compared: Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 licence; Internet Archive — Shri Durga Saptashati, Gita Press, 1952 first edition (print check, verses 18–56); Internet Archive — Shri Durga Saptashati, Gita Press large-type reprint, 1991 (print check, viniyoga and verses 1–17); Internet Archive — Durga Saptashati, Ganesh Press, Varanasi, 1870 (shorter recension, evidence only); Internet Archive — Durga Saptashati Shodhashang Chandipath, Gondal, 1944 (longer recension, evidence only).

विनियोग और मार्कण्डेय का प्रश्न

MANTRA

ॐ अस्य श्रीचण्डीकवचस्य ब्रह्मा ऋषिः, अनुष्टुप् छन्दः, चामुण्डा देवता, अङ्गन्यासोक्तमातरो बीजम्, दिग्बन्धदेवतास्तत्त्वम्, श्रीजगदम्बाप्रीत्यर्थे सप्तशतीपाठाङ्गत्वेन जपे विनियोगः।
ॐ नमश्चण्डिकायै॥

Oṃ Asya Śrīcaṇḍīkavacasya Brahmā Ṛṣiḥ, Anuṣṭup Chandaḥ, Cāmuṇḍā Devatā, Aṅganyāsoktamātaro Bījam, Digbandhadevatāstattvam, Śrījagadambāprītyarthe Saptaśatīpāṭhāṅgatvena Jape Viniyogaḥ |
Oṃ Namaścaṇḍikāyai ||

SHLOKA 1

मार्कण्डेय उवाच

ॐ यद्गुह्यं परमं लोके सर्वरक्षाकरं नृणाम्।
यन्न कस्यचिदाख्यातं तन्मे ब्रूहि पितामह॥

Oṃ Yadguhyaṃ Paramaṃ Loke Sarvarakṣākaraṃ Nṛṇām |
Yanna Kasyacidākhyātaṃ Tanme Brūhi Pitāmaha ||

SHLOKA 2

ब्रह्मोवाच

अस्ति गुह्यतमं विप्र सर्वभूतोपकारकम्।
देव्यास्तु कवचं पुण्यं तच्छृणुष्व महामुने॥

Asti Guhyatamaṃ Vipra Sarvabhūtopakārakam |
Devyāstu Kavacaṃ Puṇyaṃ Tacchṛṇuṣva Mahāmune ||

नवदुर्गा और मातृकाएँ

SHLOKA 3

प्रथमं शैलपुत्री च द्वितीयं ब्रह्मचारिणी।
तृतीयं चन्द्रघण्टेति कूष्माण्डेति चतुर्थकम्॥

Prathamaṃ Śailaputrī Ca Dvitīyaṃ Brahmacāriṇī |
Tṛtīyaṃ Candraghaṇṭeti Kūṣmāṇḍeti Caturthakam ||

SHLOKA 4

पञ्चमं स्कन्दमातेति षष्ठं कात्यायनीति च।
सप्तमं कालरात्रीति महागौरीति चाष्टमम्॥

Pañcamaṃ Skandamāteti Ṣaṣṭhaṃ Kātyāyanīti Ca |
Saptamaṃ Kālarātrīti Mahāgaurīti Cāṣṭamam ||

SHLOKA 5

नवमं सिद्धिदात्री च नवदुर्गाः प्रकीर्तिताः।
उक्तान्येतानि नामानि ब्रह्मणैव महात्मना॥

Navamaṃ Siddhidātrī Ca Navadurgāḥ Prakīrtitāḥ |
Uktānyetāni Nāmāni Brahmaṇaiva Mahātmanā ||

SHLOKA 6

अग्निना दह्यमानस्तु शत्रुमध्ये गतो रणे।
विषमे दुर्गमे चैव भयार्ताः शरणं गताः॥

Agninā Dahyamānastu Śatrumadhye Gato Raṇe |
Viṣame Durgame Caiva Bhayārtāḥ Śaraṇaṃ Gatāḥ ||

SHLOKA 7

न तेषां जायते किंचिदशुभं रणसंकटे।
नापदं तस्य पश्यामि शोकदुःखभयं न हि॥

Na Teṣāṃ Jāyate Kiṃcidaśubhaṃ Raṇasaṃkaṭe |
Nāpadaṃ Tasya Paśyāmi Śokaduḥkhabhayaṃ Na Hi ||

SHLOKA 8

यैस्तु भक्त्या स्मृता नूनं तेषां वृद्धिः प्रजायते।
ये त्वां स्मरन्ति देवेशि रक्षसे तान्न संशयः॥

Yaistu Bhaktyā Smṛtā Nūnaṃ Teṣāṃ Vṛddhiḥ Prajāyate |
Ye Tvāṃ Smaranti Deveśi Rakṣase Tānna Saṃśayaḥ ||

SHLOKA 9

प्रेतसंस्था तु चामुण्डा वाराही महिषासना।
ऐन्द्री गजसमारूढा वैष्णवी गरुडासना॥

Pretasaṃsthā Tu Cāmuṇḍā Vārāhī Mahiṣāsanā |
Aindrī Gajasamārūḍhā Vaiṣṇavī Garuḍāsanā ||

SHLOKA 10

माहेश्वरी वृषारूढा कौमारी शिखिवाहना।
लक्ष्मीः पद्मासना देवी पद्महस्ता हरिप्रिया॥

Māheśvarī Vṛṣārūḍhā Kaumārī Śikhivāhanā |
Lakṣmīḥ Padmāsanā Devī Padmahastā Haripriyā ||

SHLOKA 11

श्वेतरूपधरा देवी ईश्वरी वृषवाहना।
ब्राह्मी हंससमारूढा सर्वाभरणभूषिता॥

Śvetarūpadharā Devī Īśvarī Vṛṣavāhanā |
Brāhmī Haṃsasamārūḍhā Sarvābharaṇabhūṣitā ||

SHLOKA 12

इत्येता मातरः सर्वाः सर्वयोगसमन्विताः।
नानाभरणशोभाढ्या नानारत्नोपशोभिताः॥

Ityetā Mātaraḥ Sarvāḥ Sarvayogasamanvitāḥ |
Nānābharaṇaśobhāḍhyā Nānāratnopaśobhitāḥ ||

SHLOKA 13

दृश्यन्ते रथमारूढा देव्यः क्रोधसमाकुलाः।
शङ्खं चक्रं गदां शक्तिं हलं च मुसलायुधम्॥

Dṛśyante Rathamārūḍhā Devyaḥ Krodhasamākulāḥ |
Śaṅkhaṃ Cakraṃ Gadāṃ Śaktiṃ Halaṃ Ca Musalāyudham ||

SHLOKA 14

खेटकं तोमरं चैव परशुं पाशमेव च।
कुन्तायुधं त्रिशूलं च शार्ङ्गमायुधमुत्तमम्॥

Kheṭakaṃ Tomaraṃ Caiva Paraśuṃ Pāśameva Ca |
Kuntāyudhaṃ Triśūlaṃ Ca Śārṅgamāyudhamuttamam ||

SHLOKA 15

दैत्यानां देहनाशाय भक्तानामभयाय च।
धारयन्त्यायुधानीत्थं देवानां च हिताय वै॥

Daityānāṃ Dehanāśāya Bhaktānāmabhayāya Ca |
Dhārayantyāyudhānīttthaṃ Devānāṃ Ca Hitāya Vai ||

SHLOKA 16

नमस्तेऽस्तु महारौद्रे महाघोरपराक्रमे।
महाबले महोत्साहे महाभयविनाशिनि॥

Namaste'stu Mahāraudre Mahāghoraparākrame |
Mahābale Mahotsāhe Mahābhayavināśini ||

दिशाओं और अंगों की रक्षा

SHLOKA 17

त्राहि मां देवि दुष्प्रेक्ष्ये शत्रूणां भयवर्द्धिनि।
प्राच्यां रक्षतु मामैन्द्री आग्नेय्यामग्निदेवता॥

Trāhi Māṃ Devi Duṣprekṣye Śatrūṇāṃ Bhayavarddhini |
Prācyāṃ Rakṣatu Māmaindrī Āgneyyāmagnidevatā ||

SHLOKA 18

दक्षिणेऽवतु वाराही नैर्ऋत्यां खड्गधारिणी।
प्रतीच्यां वारुणी रक्षेद् वायव्यां मृगवाहिनी॥

Dakṣiṇe'vatu Vārāhī Nairṛtyāṃ Khaḍgadhāriṇī |
Pratīcyāṃ Vāruṇī Rakṣed Vāyavyāṃ Mṛgavāhinī ||

SHLOKA 19

उदीच्यां पातु कौमारी ऐशान्यां शूलधारिणी।
ऊर्ध्वं ब्रह्माणि मे रक्षेदधस्ताद् वैष्णवी तथा॥

Udīcyāṃ Pātu Kaumārī Aiśānyāṃ Śūladhāriṇī |
Ūrdhvaṃ Brahmāṇi Me Rakṣedadhastād Vaiṣṇavī Tathā ||

SHLOKA 20

एवं दश दिशो रक्षेच्चामुण्डा शववाहना।
जया मे चाग्रतः पातु विजया पातु पृष्ठतः॥

Evaṃ Daśa Diśo Rakṣeccāmuṇḍā Śavavāhanā |
Jayā Me Cāgrataḥ Pātu Vijayā Pātu Pṛṣṭhataḥ ||

SHLOKA 21

अजिता वामपार्श्वे तु दक्षिणे चापराजिता।
शिखामुद्योतिनी रक्षेदुमा मूर्ध्नि व्यवस्थिता॥

Ajitā Vāmapārśve Tu Dakṣiṇe Cāparājitā |
Śikhāmudyotinī Rakṣedumā Mūrdhni Vyavasthitā ||

SHLOKA 22

मालाधरी ललाटे च भ्रुवौ रक्षेद् यशस्विनी।
त्रिनेत्रा च भ्रुवोर्मध्ये यमघण्टा च नासिके॥

Mālādharī Lalāṭe Ca Bhruvau Rakṣed Yaśasvinī |
Trinetrā Ca Bhruvormadhye Yamaghaṇṭā Ca Nāsike ||

SHLOKA 23

शङ्खिनी चक्षुषोर्मध्ये श्रोत्रयोर्द्वारवासिनी।
कपोलौ कालिका रक्षेत्कर्णमूले तु शाङ्करी॥

Śaṅkhinī Cakṣuṣormadhye Śrotrayordvāravāsinī |
Kapolau Kālikā Rakṣetkarṇamūle Tu Śāṅkarī ||

SHLOKA 24

नासिकायां सुगन्धा च उत्तरोष्ठे च चर्चिका।
अधरे चामृतकला जिह्वायां च सरस्वती॥

Nāsikāyāṃ Sugandhā Ca Uttaroṣṭhe Ca Carcikā |
Adhare Cāmṛtakalā Jihvāyāṃ Ca Sarasvatī ||

SHLOKA 25

दन्तान् रक्षतु कौमारी कण्ठदेशे तु चण्डिका।
घण्टिकां चित्रघण्टा च महामाया च तालुके॥

Dantān Rakṣatu Kaumārī Kaṇṭhadeśe Tu Caṇḍikā |
Ghaṇṭikāṃ Citraghaṇṭā Ca Mahāmāyā Ca Tāluke ||

SHLOKA 26

कामाक्षी चिबुकं रक्षेद् वाचं मे सर्वमङ्गला।
ग्रीवायां भद्रकाली च पृष्ठवंशे धनुर्धरी॥

Kāmākṣī Cibukaṃ Rakṣed Vācaṃ Me Sarvamaṅgalā |
Grīvāyāṃ Bhadrakālī Ca Pṛṣṭhavaṃśe Dhanurdharī ||

SHLOKA 27

नीलग्रीवा बहिःकण्ठे नलिकां नलकूबरी।
स्कन्धयोः खड्गिनी रक्षेद् बाहू मे वज्रधारिणी॥

Nīlagrīvā Bahiḥkaṇṭhe Nalikāṃ Nalakūbarī |
Skandhayoḥ Khaḍginī Rakṣed Bāhū Me Vajradhāriṇī ||

SHLOKA 28

हस्तयोर्दण्डिनी रक्षेदम्बिका चाङ्गुलीषु च।
नखाञ्छूलेश्वरी रक्षेत्कुक्षौ रक्षेत्कुलेश्वरी॥

Hastayordaṇḍinī Rakṣedambikā Cāṅgulīṣu Ca |
Nakhāñchūleśvarī Rakṣetkukṣau Rakṣetkuleśvarī ||

SHLOKA 29

स्तनौ रक्षेन्महादेवी मनः शोकविनाशिनी।
हृदये ललिता देवी उदरे शूलधारिणी॥

Stanau Rakṣenmahādevī Manaḥ Śokavināśinī |
Hṛdaye Lalitā Devī Udare Śūladhāriṇī ||

SHLOKA 30

नाभौ च कामिनी रक्षेद् गुह्यं गुह्येश्वरी तथा।
पूतना कामिका मेढ्रं गुदे महिषवाहिनी॥

Nābhau Ca Kāminī Rakṣed Guhyaṃ Guhyeśvarī Tathā |
Pūtanā Kāmikā Meḍhraṃ Gude Mahiṣavāhinī ||

SHLOKA 31

कट्यां भगवती रक्षेज्जानुनी विन्ध्यवासिनी।
जङ्घे महाबला रक्षेत्सर्वकामप्रदायिनी॥

Kaṭyāṃ Bhagavatī Rakṣejjānunī Vindhyavāsinī |
Jaṅghe Mahābalā Rakṣetsarvakāmapradāyinī ||

SHLOKA 32

गुल्फयोर्नारसिंही च पादपृष्ठे तु तैजसी।
पादाङ्गुलीषु श्री रक्षेत्पादाधस्तलवासिनी॥

Gulphayornārasiṃhī Ca Pādapṛṣṭhe Tu Taijasī |
Pādāṅgulīṣu Śrī Rakṣetpādādhastalavāsinī ||

SHLOKA 33

नखान् दंष्ट्राकराली च केशांश्चैवोर्ध्वकेशिनी।
रोमकूपेषु कौबेरी त्वचं वागीश्वरी तथा॥

Nakhān Daṃṣṭrākarālī Ca Keśāṃścaivordhvakeśinī |
Romakūpeṣu Kauberī Tvacaṃ Vāgīśvarī Tathā ||

SHLOKA 34

रक्तमज्जावसामांसान्यस्थिमेदांसि पार्वती।
अन्त्राणि कालरात्रिश्च पित्तं च मुकुटेश्वरी॥

Raktamajjāvasāmāṃsānyasthimedāṃsi Pārvatī |
Antrāṇi Kālarātriśca Pittaṃ Ca Mukuṭeśvarī ||

SHLOKA 35

पद्मावती पद्मकोशे कफे चूडामणिस्तथा।
ज्वालामुखी नखज्वालामभेद्या सर्वसन्धिषु॥

Padmāvatī Padmakośe Kaphe Cūḍāmaṇistathā |
Jvālāmukhī Nakhajvālāmabhedyā Sarvasandhiṣu ||

SHLOKA 36

शुक्रं ब्रह्माणि मे रक्षेच्छायां छत्रेश्वरी तथा।
अहंकारं मनो बुद्धिं रक्षेन्मे धर्मधारिणी॥

Śukraṃ Brahmāṇi Me Rakṣecchāyāṃ Chatreśvarī Tathā |
Ahaṃkāraṃ Mano Buddhiṃ Rakṣenme Dharmadhāriṇī ||

SHLOKA 37

प्राणापानौ तथा व्यानमुदानं च समानकम्।
वज्रहस्ता च मे रक्षेत्प्राणं कल्याणशोभना॥

Prāṇāpānau Tathā Vyānamudānaṃ Ca Samānakam |
Vajrahastā Ca Me Rakṣetprāṇaṃ Kalyāṇaśobhanā ||

SHLOKA 38

रसे रूपे च गन्धे च शब्दे स्पर्शे च योगिनी।
सत्त्वं रजस्तमश्चैव रक्षेन्नारायणी सदा॥

Rase Rūpe Ca Gandhe Ca Śabde Sparśe Ca Yoginī |
Sattvaṃ Rajastamaścaiva Rakṣennārāyaṇī Sadā ||

SHLOKA 39

आयू रक्षतु वाराही धर्मं रक्षतु वैष्णवी।
यशः कीर्तिं च लक्ष्मीं च धनं विद्यां च चक्रिणी॥

Āyū Rakṣatu Vārāhī Dharmaṃ Rakṣatu Vaiṣṇavī |
Yaśaḥ Kīrtiṃ Ca Lakṣmīṃ Ca Dhanaṃ Vidyāṃ Ca Cakriṇī ||

SHLOKA 40

गोत्रमिन्द्राणि मे रक्षेत्पशून्मे रक्ष चण्डिके।
पुत्रान् रक्षेन्महालक्ष्मीर्भार्यां रक्षतु भैरवी॥

Gotramindrāṇi Me Rakṣetpaśūnme Rakṣa Caṇḍike |
Putrān Rakṣenmahālakṣmīrbhāryāṃ Rakṣatu Bhairavī ||

SHLOKA 41

पन्थानं सुपथा रक्षेन्मार्गं क्षेमकरी तथा।
राजद्वारे महालक्ष्मीर्विजया सर्वतः स्थिता॥

Panthānaṃ Supathā Rakṣenmārgaṃ Kṣemakarī Tathā |
Rājadvāre Mahālakṣmīrvijayā Sarvataḥ Sthitā ||

SHLOKA 42

रक्षाहीनं तु यत्स्थानं वर्जितं कवचेन तु।
तत्सर्वं रक्ष मे देवि जयन्ती पापनाशिनी॥

Rakṣāhīnaṃ Tu Yatsthānaṃ Varjitaṃ Kavacena Tu |
Tatsarvaṃ Rakṣa Me Devi Jayantī Pāpanāśinī ||

फलश्रुति

SHLOKA 43

पदमेकं न गच्छेत्तु यदीच्छेच्छुभमात्मनः।
कवचेनावृतो नित्यं यत्र यत्रैव गच्छति॥

Padamekaṃ Na Gacchettu Yadīccchecchubhamātmanaḥ |
Kavacenāvṛto Nityaṃ Yatra Yatraiva Gacchati ||

SHLOKA 44

तत्र तत्रार्थलाभश्च विजयः सार्वकामिकः।
यं यं चिन्तयते कामं तं तं प्राप्नोति निश्चितम्।
परमैश्वर्यमतुलं प्राप्स्यते भूतले पुमान्॥

Tatra Tatrārthalābhaśca Vijayaḥ Sārvakāmikaḥ |
Yaṃ Yaṃ Cintayate Kāmaṃ Taṃ Taṃ Prāpnoti Niścitam |
Paramaiśvaryamatulaṃ Prāpsyate Bhūtale Pumān ||

SHLOKA 45

निर्भयो जायते मर्त्यः संग्रामेष्वपराजितः।
त्रैलोक्ये तु भवेत्पूज्यः कवचेनावृतः पुमान्॥

Nirbhayo Jāyate Martyaḥ Saṃgrāmeṣvaparājitaḥ |
Trailokye Tu Bhavetpūjyaḥ Kavacenāvṛtaḥ Pumān ||

SHLOKA 46

इदं तु देव्याः कवचं देवानामपि दुर्लभम्।
यः पठेत्प्रयतो नित्यं त्रिसन्ध्यं श्रद्धयान्वितः॥

Idaṃ Tu Devyāḥ Kavacaṃ Devānāmapi Durlabham |
Yaḥ Paṭhetprayato Nityaṃ Trisandhyaṃ Śraddhayānvitaḥ ||

SHLOKA 47

दैवी कला भवेत्तस्य त्रैलोक्येष्वपराजितः।
जीवेद् वर्षशतं साग्रमपमृत्युविवर्जितः॥

Daivī Kalā Bhavettasya Trailokyeṣvaparājitaḥ |
Jīved Varṣaśataṃ Sāgramapamṛtyuvivarjitaḥ ||

SHLOKA 48

नश्यन्ति व्याधयः सर्वे लूताविस्फोटकादयः।
स्थावरं जङ्गमं चैव कृत्रिमं चापि यद्विषम्॥

Naśyanti Vyādhayaḥ Sarve Lūtāvisphoṭakādayaḥ |
Sthāvaraṃ Jaṅgamaṃ Caiva Kṛtrimaṃ Cāpi Yadviṣam ||

SHLOKA 49

अभिचाराणि सर्वाणि मन्त्रयन्त्राणि भूतले।
भूचराः खेचराश्चैव जलजाश्चोपदेशिकाः॥

Abhicārāṇi Sarvāṇi Mantrayantrāṇi Bhūtale |
Bhūcarāḥ Khecarāścaiva Jalajāścopadeśikāḥ ||

SHLOKA 50

सहजा कुलजा माला डाकिनी शाकिनी तथा।
अन्तरिक्षचरा घोरा डाकिन्यश्च महाबलाः॥

Sahajā Kulajā Mālā Ḍākinī Śākinī Tathā |
Antarikṣacarā Ghorā Ḍākinyaśca Mahābalāḥ ||

SHLOKA 51

ग्रहभूतपिशाचाश्च यक्षगन्धर्वराक्षसाः।
ब्रह्मराक्षसवेतालाः कूष्माण्डा भैरवादयः॥

Grahabhūtapiśācāśca Yakṣagandharvarākṣasāḥ |
Brahmarākṣasavetālāḥ Kūṣmāṇḍā Bhairavādayaḥ ||

SHLOKA 52

नश्यन्ति दर्शनात्तस्य कवचे हृदि संस्थिते।
मानोन्नतिर्भवेद् राज्ञस्तेजोवृद्धिकरं परम्॥

Naśyanti Darśanāttasya Kavace Hṛdi Saṃsthite |
Mānonnatirbhaved Rājñastejovṛddhikaraṃ Param ||

SHLOKA 53

यशसा वर्द्धते सोऽपि कीर्तिमण्डितभूतले।
जपेत्सप्तशतीं चण्डीं कृत्वा तु कवचं पुरा॥

Yaśasā Varddhate So'pi Kīrtimaṇḍitabhūtale |
Japetsaptaśatīṃ Caṇḍīṃ Kṛtvā Tu Kavacaṃ Purā ||

SHLOKA 54

यावद्भूमण्डलं धत्ते सशैलवनकाननम्।
तावत्तिष्ठति मेदिन्यां सन्ततिः पुत्रपौत्रिकी॥

Yāvadbhūmaṇḍalaṃ Dhatte Saśailavanakānanam |
Tāvattiṣṭhati Medinyāṃ Santatiḥ Putrapautrikī ||

SHLOKA 55

देहान्ते परमं स्थानं यत्सुरैरपि दुर्लभम्।
प्राप्नोति पुरुषो नित्यं महामायाप्रसादतः॥

Dehānte Paramaṃ Sthānaṃ Yatsurairapi Durlabham |
Prāpnoti Puruṣo Nityaṃ Mahāmāyāprasādataḥ ||

SHLOKA 56

लभते परमं रूपं शिवेन सह मोदते॥ ॐ॥

Labhate Paramaṃ Rūpaṃ Śivena Saha Modate || Oṃ ||

COLOPHON

इति देव्याः कवचं सम्पूर्णम्॥

Iti Devyāḥ Kavacaṃ Sampūrṇam ||